

hørt vort Sprog blive haanet, og, kan jeg tilføje, Fienden havde plyndret Hjemmene for alt, hvad der var i dem. Jeg kan endnu huske den Forbitrelse, der stod paa mange gamle Mænds Ansigter over denne Kærd. Jeg kan huske, at det første, jeg den Morgen ved Solens Opgang fik Dnene paa, da jeg saa hen imod Fredericia, var Dannebrog. Jeg er ingenlunde begejstret for Krig, tværtimod, men jeg er heller ikke en saa ivrig Fredsven, at jeg ikke skulde sige, at den Mand, som var med den Morgen i Kampen, for ham tager jeg min Hat af. Jeg saa dem, den Gang de kom hjem, mellem Kolding og Fredericia, jeg saa de Vresporte, der vare rejste for dem langs hele Vejen, jeg saa dem bekræftede, hver eneste Soldat, jeg saa det danske Folk juble dem i Møde for den Gerning, de havde gjort. Jeg er sikker paa, at alle Medlemmer af dette Ting ere enige med mig deri, at hvis der i det danske Folk paa 6te Juli-dagen eller den Dag, de kom hjem fra Krigen, skulde have været Afstemning om, hvor vidt disse Mænd havde fortjent at ende deres Dage paa Fattigaarden, vilde der have lydt et enstemmigt Nej fra det danske Folk. Det er ogsaa nu mit Haab, at den danske Rigsdag vil stille sig paa samme Maade. Dette Lovforslag er en Bøn til den danske Rigsdag paa de Mænds Vegne, som nu maa høre en saadan Fattigdom. Disse Mænd kunne umulig forene det med Anden fra 1848, at det danske Folk byder dem, som den Gang kæmpede, saadanne Vilkår: Naar I ikke kunne klare jer selv, maa I finde jer i at ende paa Fattigaarden, og saa tage vi Ederes politiske og borgerlige Rettigheder fra Eder, saa at Udsaldet af den Kamp, I have kæmpet, bliver, at I gøres politisk og borgerlig umyndige. Jeg har dog ingen Tro til, at det danske Folk og den danske Rigsdag vil svare saaledes. Nej, jeg har den Tro, at den danske Rigsdag vil sige: De ubetydelige Bidrag, som her forlanges, kunne vi ofre paa disse Mænd, for at gøre dem til fri Mænd, og for at det kan komme til at staa for dem som en Præmie for det Offer, som de have bragt over for deres Fædreland. — Hertil skal jeg foreløbig indstrænke mig.

Finansministeren (Lüttichau): Jeg tror, at naar den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har rettet en Appel til Fædrelandsfølelsen og til Sympatien for de danske Krigere, er det de rette Strengte, han har anslaaet, og jeg tror, at der ikke vil være ret mange, som ville nægte ham Tilslutning i saa Henseende. Men fra en saadan al-

mindelig Følelse, fra en Anerkendelse af Krigernes Fortjenester ligger der dog en betydelig Vej til at omsætte denne Sympati i, om jeg saa maa sige, klingende Mønt, til at lægge Pengene paa Vordet for den danske Krieger som et Slags Bederlag for den Tjeneste, han har gjort Fædrelandet. Det sker jo allerede, i det mindste i nogenlunde tilfredsstillende Udstrækning, med dem, der ere blevne Invalider i Kampen for Fædrelandet, og denne Forsørgelse af Invaliderne strækker sig nu ogsaa ud over de saakaldte Fredsinvalider. Der heds dernæst ogsaa Krigerne fra et vis Tidspunkt — nemlig fra det 60de Aar — gennem den Alderdomsforsørgelseslov, der nu er gældende her i Landet, en almindelig Afgang til at opnaa den nødvendige Hjælp uden at saa den under Form af Fattighjælp, saa at man kan ikke sige, at Krigeren er helt affaaen fra Alderdomsstøtte. Naar jeg, ikke alene i Henhold til disse Betragtninger, men tillige — og i Særdeleshed — i Henhold til de finansielle Betragtninger, jeg vil gøre gældende, kommer til det Resultat, at det vil være ganske overordentlig kostbart og derfor uoverkommeligt at gaa ind paa det foreliggende Lovforslag, skal jeg tillade mig nærmere at begrunde denne Anførelse paa simple Tal, som jeg skal tillade mig at forelægge det ærede Ting, idet det jo kun er igennem Statistikken, at man kan komme til en Belysning af, hvorvidt Lovforslaget maa kaldes realiserbart eller ikke. Jeg tror at kunne godtgøre, at man derigennem kommer til et Resultat, der maatte vil overrasse de ærede Forslagsstillere, og som i alt Fald for mig vil betage Lovforslaget den Karakter eller det Prædikat, som den ærede Ordfører gav det, at det kun var et „lille“ Lovforslag. Jeg tror, at man, naar man vil stride til en saadan Understøttelse af, hvad Lovforslaget vejer i pekuniær Henseende, først maa gøre sig Rebe for, hvor mange der kunne antages at komme ind under den Hjælp, som er tiltænkt de paa-gældende, og for at komme til det rette Tal vil det da være hensigtsmæssigt at spørge: Hvor mange Deltagere har der været i Krigen 1848—50, og hvor mange i Krigen 1864? Og i saa Henseende fremgaar det af de Oplysninger, som ere tilflydte mig gennem Krigsbestyrelsen, at der i hver af Krigen kan antages at have deltaget 85,000 Personer, altsaa tilfammen taget 170,000 Personer. Det er da nærmest dette Tal, man først maa gaa ud fra, og naar dette Tal angives saa højt, behøver jeg vist ikke at tilføje, at det er fremkommet ved at op-gøre Summen af alle Kombattanterne, heri altsaa medtaget ikke blot Begyndelsesmand-